

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ПРАКТИКУМ
з організації дозвілля дітей
в умовах літнього
відпочинку

Частина 1

Луцьк-2025

**Практикум з організації дозвілля дітей в умовах літнього відпочинку.
Частина 1, 2-е вид. виправлене / уклад.: С. П. Бахомент, Н. В. Борбич,
О. В. Мельничук. Луцьк : ФОП Мажула Ю.М., 2025. 56 с.**

Практикум з організації дозвілля дітей в умовах літнього відпочинку адресований здобувачам вищої та фахової передвищої освіти, які проходять педагогічну практику в закладах, які займаються організацією дозвілля та відпочинку дітей і молоді на посадах організаторів дозвілля, вихователів, керівників гуртів, музичних керівників та інструкторів з фізкультури та спорту.

Практикум розкриває зміст, завдання та особливості організації літнього оздоровлення дітей і молоді в умовах закладів різних типів, а також містить теоретико-методичні рекомендації та матеріали для студентів, педагогів, вихователів, які працюють в умовах літнього оздоровлення, щодо організації змістовного дозвілля дітей з врахуванням психолого-педагогічних аспектів такої діяльності. Практикум містить перелік обов'язків студента-практиканта, завдання і зміст педагогічної практики в закладах освіти різних типів у період організації літнього дозвілля та відпочинку, пам'ятка щодо ведення психолого-педагогічних спостережень, звітна документація студента-практиканта з літньої практики, орієнтовна схема звіту практиканта про роботу в умовах організації літнього дозвілля та відпочинку, орієнтовна схема характеристики роботи практиканта. Подаються бланки записів необхідної документації – допоміжних даних бази практики, плану-сітки роботи дитячого колективу, щоденні плани роботи, звіту про підсумки практики.

Укладачі: *Бахомент Світлана Павлівна*, голова методичного об'єднання кураторів академічних груп, викладач педагогічних дисциплін Луцького педагогічного фахового коледжу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради;

Борбич Наталія Віталіївна, кандидат педагогічних наук, проректор з навчальної роботи, викладач педагогічних дисциплін Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради;

Мельничук Оксана Вікторівна, викладач педагогічних дисциплін Луцького педагогічного фахового коледжу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

Рецензенти: *Пуш Олена Анатоліївна*, кандидат педагогічних наук, заступник директора з навчально-виробничої роботи Луцького педагогічного фахового коледжу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради;

Антонюк Володимир Зіновійович, кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та соціальної роботи Волинського національного університету імені Лесі Українки

Розглянуто на засіданні циклової комісії шкільної, дошкільної педагогіки, психології та методик Луцького педагогічного фахового коледжу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол №6 від 14 березня 2023 року)

Друкується за ухвалою засідання методичної ради Луцького педагогічного фахового коледжу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол №10 від 27 квітня 2023 року)

© Бахомент С.П., Борбич Н.В., Мельничук О.В., 2023

© Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, 2023

ЗМІСТ

1. Обов'язки студента-практиканта.....	4
2. Мета та завдання літньої педагогічної практики.....	4
3. Звітна документація студента-практиканта.....	8
4. Пам'ятка щодо ведення психолого-педагогічних спостережень.....	8
5. Орієнтовна схема звіту практиканта про роботу в умовах організації літнього дозвілля та відпочинку.....	9
6. Орієнтовна схема характеристики роботи практиканта під час проходження літньої педагогічної практики.....	9
7. Педагогічні основи періодів організації відпочинку дітей в літній період.....	10
8. Діяльність педагога-організатора в умовах літнього дозвілля та відпочинку дітей.....	15
9. Функціональні обов'язки педагога-організатора (вихователя) в умовах літнього відпочинку.....	18
10. Охорона життя і здоров'я дітей в умовах організації літнього дозвілля.....	23
11. Планування виховної роботи з дітьми та молоддю в літній період.....	24
12. Щоденник.....	29
13. Література.....	57

1. ОBOB'ЯЗКИ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

У Положенні¹ про проведення практики студентів закладів вищої освіти України зазначається, що студенти закладів вищої освіти при проходженні практики зобов'язані:

- ✓ до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- ✓ своєчасно прибути на базу практики;
- ✓ у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- ✓ вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- ✓ нести відповідальність за виконану роботу;
- ✓ своєчасно здати залік з практики².

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ЛІТНЬОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ:

Основна мета літньої педагогічної практики – розширити професійно-педагогічні знання здобувачів освіти шляхом оволодіння методикою виховної роботи з дітьми в літній період.

2.1. ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ:

- формування умінь і навичок самостійної роботи з дітьми під час літніх канікул в тимчасових об'єднаннях дітей, в об'єднаннях за інтересами;
- розвиток відповідального і творчого відношення до проведення виховної роботи з дітьми;
- залучення дітей до занять в гуртках, секціях, клубах за інтересами;
- приділення належної уваги дітям уразливих категорій;
- сприяння впровадженню кращих народних традицій, звичаїв, обрядів, свят, вихованню поваги до рідної мови, народного танцю, пісні, музики;
- приділення основної уваги розвитку і задоволенню інтересів, організації дозвілля вихованців;
- вивчення нових форм і методів виховної роботи, творче використання їх у своїй роботі;
- практичне оволодіння методикою колективного творчого виховання;
- визначення мети і завдань виховної роботи з дітьми і підлітками в умовах літнього оздоровлення та відпочинку;
- складання плану виховної роботи з врахуванням інтересів, запитів, індивідуальних особливостей дітей;
- поєднання виховної, групової, індивідуальної роботи з дітьми;
- встановлення педагогічно правильних відносин з дітьми і молоддю в специфічних умовах літнього оздоровлення та відпочинку.

¹ Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (затверджено наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 р.№93).

² Зміст даного щоденника відповідає формі № Н-7.03, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 384 від 29 березня 2012 року.

2.2. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Літня педагогічна практика проводиться в закладах, які займаються організацією оздоровлення та відпочинку дітей і молоді, в приватних закладах освіти, закладах загальної середньої освіти та ін. Тривалість цієї практики визначається навчальним планом. Дозволяється направляти практикантів в заклад протягом літа в різні періоди (зміни), якщо в цьому є потреба.

Головне завдання цього виду практики полягає в тому, щоб дати практикантам уміння і навички організації оздоровлення дітей, виробити в них уміння і навички самостійної роботи з дітьми в умовах літнього відпочинку.

Практикант разом з вихователем планує всю роботу з колективом дітей (група, гурт, «курінь») і за цим планом працює.

Під час проходження літньої педагогічної практики студенти:

- дотримуються правил внутрішнього розпорядку, виконують розпорядження адміністрації закладу і керівників практики, слідкують за дотриманням правил техніки безпеки, охорони праці, є прикладом організованості, дисциплінованості;

- виконують всі види робіт, передбачених програмою педагогічної практики;

- сумлінно готуються до проведення виховних заходів;

- присутні на усіх заходах, беруть активну участь в їх аналізі;

- ведуть щоденник практики за встановленою формою;

Форма ведення щоденника узгоджується заступником директора з навчально-виробничої роботи. Таким чином, стаючи до роботи в закладі, педагог-організатор (вихователь) повинен володіти основними психолого-педагогічними знаннями і професійними уміннями та навичками з проблем виховання дітей і молоді в умовах літнього оздоровлення та відпочинку.

При цьому на теоретичному рівні передбачається:

- оволодіння соціально-педагогічними основами функціонування дитячих колективів, їх структурних і вікових особливостей;

- вплив специфіки відкритого мікросередовища, довкілля, звичаїв і традицій закладів, які займаються організацією оздоровлення та відпочинку дітей і молоді на організацію соціально-виховної роботи;

- соціально-педагогічні передумови режиму життєдіяльності дітей і молоді в умовах літнього оздоровлення та відпочинку, його позитивні сторони і недоліки; взаємодії довкілля і формування особистості вихованця;

- принципові положення щодо створення гуртів (загонів, груп, «куренів»), творчих об'єднань за інтересами та їх роль у всебічному вихованні особистості;

- педагогічні умови соціально-виховної роботи в закладі, який займається організацією оздоровлення та відпочинку дітей і молоді, шляхи активізації участі всіх суб'єктів у виховній діяльності;

- використання позитивних педагогічних надбань закладів, які займаються організацією оздоровлення та відпочинку дітей і молоді, приватних закладів освіти, закладів загальної середньої освіти і ін.

2.3. ПЕРЕЛІК УМІНЬ І НАВИЧОК, НЕОБХІДНИХ СТУДЕНТУ-ПРАКТИКАНТУ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ І МОЛОДІ В ЛІТНІЙ ПЕРІОД

В процесі практики здобувачі освіти повинні оволодіти такими вміннями:

- визначати мету і завдання виховної роботи з дітьми і молоддю в умовах баз практики різних типів;
- складати план виховної роботи з врахуванням інтересів та індивідуальних особливостей дітей;
- організовувати самоврядування в колективах закладів, які займаються організацією оздоровлення та відпочинку;
- поєднувати колективну, групову та індивідуальну роботу з дітьми;
- використовувати в умовах бази практики всю систему педагогічних впливів з врахуванням індивідуальних та вікових особливостей дітей і молоді;
- встановлювати педагогічно правильні стосунки з дітьми і підлітками в специфічних умовах літнього оздоровлення та відпочинку;
- з точки зору педагогіки осмислювати і аналізувати досвід своєї педагогічної діяльності, вести щоденник;
- знати дитячі ігри, пісні, танці та вміти їх розучувати з дітьми.

2.4. ПАМ'ЯТКА СТУДЕНТОВІ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ЛІТНЬОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В УМОВАХ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛІТНЬОГО ДОЗВІЛЛЯ ТА ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ І МОЛОДІ

Літня практика в закладах, які займаються організацією оздоровлення та відпочинку дітей і молоді триває 14 днів. Робочі і вихідні дні визначаються адміністрацією закладу.

До практики необхідно готуватися з початку і до кінця навчального року: готувати наочність, посібники, розробки заходів різних типів (розваг, ігор та ін.) Весь необхідний матеріал зібрати в папку, або в електронному вигляді.

До практики допускаються студенти:

- які систематично відвідували заняття з підготовки до літньої практики і склали залік;
- пройшли інструктаж з техніки безпеки та з питань охорони життя і здоров'я дітей;
- оформили і затвердили відповідну документацію по проведенню літньої практики;
- пройшли медогляд.

Усі, хто від'їжджає на практику, повинні мати з собою: паспорт; медичну (санітарну) книжку; направлення на педпрактику; документацію та папку-скарбничку з посібниками та наочністю; необхідні зручні речі для роботи в умовах організації літнього оздоровлення та відпочинку.

2.5. ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗА РОБОТОЮ ПРАКТИКАНТІВ

1. Провести бесіду з керівником закладу та старшим вихователем. З'ясувати, як відноситься практикант до виконання обов'язків. З'ясувати, які обов'язки покладаються на практиканта: чи керує гуртком, секцією, ансамблем,

як застосовує здобуті знання з педагогіки, психології, музики на практиці. Рівень обізнаності практиканта з формами і методами роботи. Дисциплінованість, ініціатива практиканта, інтерес до професії, до роботи з дітьми.

2. Перевірити документацію практикантів: наявність перспективного плану на певний період (зміну), щоденник і його форму ведення, плани конспекти залікових заходів (по 2 з кожного розділу виховної роботи, їх зміст, оформлення, затвердження).

3. Бути присутнім на різних виховних заходах, які проводяться на базі практики, проаналізувати їх, оцінити роботу практиканта згідно критеріїв

4. Зробити записи в щоденнику практиканта (за потреби).

В процесі проходження студентами педагогічної практики здійснюється поточний і підсумковий контроль, самоконтроль, творчі завдання, анкетування, диференційований контроль, залік, підсумкова конференція.

Контроль за роботою практикантів здійснює методичний керівник – викладач коледжу, який консулює практикантів, перевіряє їхні плани роботи, контролює підготовку і проведення виховних заходів, спостерігає, аналізує роботу практикантів, оцінює роботу практикантів..

2.6. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В ПЕРІОД ПРАКТИКИ

Оцінювання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

Розподіл балів, які отримують студенти:

Змістовий модуль 1 Підготовка до роботи в умовах літнього оздоровлення та відпочинку			Змістовий модуль 2 Практика в закладах, які займаються організацією оздоровлення та відпочинку дітей і молоді				
Відвідування практичних занять	Участь у конкурсах іграх, практикумах	Наявність методичних матеріалів, сценаріїв	Ведення щоденника	Звіт	Фото-, відео-матеріали	Характеристика (оцінка роботи студента-практиканта)	Залік
5	15	10	15	5	10	10	30
Всього		30 балів	Всього				70 балів
Всього балів: змістовий модуль 1 + змістовий модуль 2							100 балів

Оцінка «Відмінно» ставиться студенту, який вчасно і на високому рівні виконав завдання літньої педагогічної практики, ефективно досягнув мети, що визначені програмою практики; виявив організаторські, комунікативні вміння;

проявив у роботі самостійність, ініціативність, творчість, педагогічний такт при проведенні виховної роботи з дітьми у таборі.

Оцінка «Добре» ставиться студенту, який виконав програму літньої педагогічної практики, проявив ініціативу в роботі, однак допускав незначні помилки при проведенні окремих форм виховної роботи.

Оцінка «Задовільно» ставиться студенту, який виконав програму практики, однак не проявив достатніх знань психолого-педагогічної теорії, методики колективного творчого виховання і вміння застосовувати їх, допускав помилки при проведенні виховних заходів, не враховував в достатній мірі вікові та індивідуальні особливості учнів, інтереси дітей.

Оцінка «Незадовільно» ставиться студенту, який повністю не виконав програми літньої педагогічної практики в літньому оздоровчому таборі.

3. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

1. Щоденник обліку роботи, завірений керівником закладу, у якому студент проходить практику.

2. Характеристику, завірену керівником закладу, у якому студент проходить практику, яка містить загальну оцінку проведеної студентом практики.

3. Письмовий звіт про роботу в закладі, який займається організацією оздоровлення та відпочинку дітей і молоді (завіряє старший вихователь, керівник установи).

4. Методичну розробку 1 заходу (на вибір).

5. Фото та відеоматеріали про здійснену виховну роботу зі школярами впродовж проходження практики.

4. ПАМ'ЯТКА ЩОДО ВЕДЕННЯ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ СПОСТЕРЕЖЕНЬ:

а) у щоденнику відображайте навчальну, виховну, суспільно-громадську діяльність, яку ви проводите під час літньої педагогічної практики;

б) записуючи психолого-педагогічні рекомендації і спостереження за день, не констатуйте всіх фактів і подій дня, що відбувалися, а намагайтесь вибрати найголовніше з вашої навчально-виховної роботи (події, явища, які вас схвилювали, порадували або навпаки, примусили серйозно задуматись);

в) намагайтесь вести спостереження згідно з вашим планом навчально-виховної роботи чи плану путівки дня;

г) записи в щоденнику ведіть чітко і охайно;

д) щоденник повинен бути завжди біля вас з метою контролю і перевірки методистами, керівниками бази практики;

е) відсутність щоденника, несвоєчасний запис розглядається як порушення дисципліни.

5. ОРІЄНТОВНА СХЕМА ЗВІТУ ПРАКТИКАНТА ПРО РОБОТУ В УМОВАХ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛІТНЬОГО ДОЗВІЛЛЯ ТА ВІДПОЧИНКУ

1. В якому закладі організації дозвілля та відпочинку дітей і ким працював? Скільки днів відпрацював? (загальна характеристика закладу, педагогічного колективу, дитячого колективу)
 2. Контингент дітей в колективі (кількість, вік, соціальна група і т.п.)
 3. Звіт проведеної практикантом роботи в закладі (робота в перші дні, підготовка до прийому дітей, прийом дітей, організація дитячого колективу, планування роботи).
 4. Основні питання змісту, форм і методів роботи в колективі. Аналіз проведених заходів. Виявлення ступеня активності і зацікавленості вихованців у проведенні колективних творчих справ.
 5. Як використовувались під час практики теоретичні знання з педагогіки, психології, шкільної гігієни, матеріали практикуму з підготовки до практики.
 6. Чому навчили дітей і чому навчилися самі, що з цього знадобиться в житті, в школі, в роботі з дітьми за місцем проживання.
 7. З якими труднощами зустрічалися під час проходження практики і як їх уникнути.
 8. Висновки і пропозиції щодо підготовки студентів коледжу до проходження літньої педагогічної практики, в організації, методах керівництва практикою та щодо поліпшення підготовки до роботи в закладах, які займаються організацією оздоровлення та відпочинку дітей і молоді.
- Звіт підписується практикантом і затверджується керівником установи.

6. ОРІЄНТОВНА СХЕМА ХАРАКТЕРИСТИКИ РОБОТИ ПРАКТИКАНТА ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ЛІТНЬОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

1. Протягом якого періоду (зміни) працював студент-практикант з дітьми у літній період.
2. Знання практикантом методів і форм роботи, уміння реалізувати їх в практичній діяльності.
3. Уміння планувати виховну роботу з дітьми.
4. Підхід до дітей, уміння організувати дитячий колектив і зацікавити його.
5. Як справлявся із завданням виховної роботи, чи забезпечував дисципліну в своєму колективі.
6. Дисциплінованість, організованість практиканта і ставлення його до роботи.
7. Недоліки в роботі та підготовці практиканта.
8. Оцінка за практику.

Характеристику підписує і завіряє печаткою керівник закладу.

7. ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ПЕРІОДІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ В ЛІТНІЙ ПЕРІОД

Організаційний період зміни розпочинається з «нульової» точки в розвитку колективу – колективу ще немає, є організаційна одиниця – дитячий колектив, куди визначили дітей, виходячи з їхнього віку, враховуючи рівне співвідношення хлопчиків і дівчаток. Колектив у цей період – мета та об'єкт виховних дій педагога-вихователя. Діти відчують стан адаптації, загальної емоційної напруженості, спричинений недоліком інформації про закони, норми, вимоги нового колективу, про його членів, педагогів, про своє можливе місце в колективі. Ніхто не знає, як поставляться до нього товариші, як складуться його взаємини з педагогом-організатором (вихователем), чи зможе колектив задовольнити всі його потреби і оправдати сподівання. У колективі – атмосфера святковості, схвильованості, прийняття себе, інших, нового стилю життя, нових видів діяльності, норм спілкування. Діти намагаються виявити себе перед новими знайомими в найкращому вигляді, а це сприяє завищеній оцінці ними своїх можливостей. Більшість з них схильні вважати себе готовими до виконання головних ролей громадсько-організаторської діяльності. Дії колективу оцінюються некритично. Головним інтересом в цей період життя дітей є потреба в пізнанні та орієнтації у новому середовищі, в інформації про норми, вимоги нового колективу, про своє місце в ньому. Потреба в активній діяльності сприяє включенню дітей у роботу, спілкуванню з товаришами.

На основі безпосередньо емоційних контактів починають складатися міжособистісні зв'язки і відношення, що приводять до створення неформальних груп емоційно-психологічного характеру. Групи ці нестійкі і не зв'язані між собою.

Цілі педагогів в організаційний період – згуртувати дитячий колектив для того, щоб зробити його у подальшому інструментом виховання особистості; організувати життя дітей.

Педагогічні завдання

1. Організація діяльності і спілкування дітей з метою:
 - допомогти їм швидше пізнати один одного, познайомитися з педагогом-організатором (вихователем), з довкіллям;
 - допомогти розкритись у кращих своїх нахилах, широті інтересів, здібностей, знань і вмінь;
 - виробити загальні цілі, завдання, перспективи спільної діяльності;
 - виробити норми, вимоги колективу щодо кожного його члена;
 - сформуванати цілеспрямований інтерес до історії, традицій дитячого закладу;
 - виховувати почуття господаря в закладі, готовність до спільної праці щодо його впорядкування, бережливе ставлення до майна закладу;
 - забезпечити вікові потреби в самодіяльності, громадській діяльності, сформуванати активну позицію кожного члена колективу;
 - домагатися, щоб норми, вимоги колективу сприймалися дітьми;
 - формувати особисту готовність слідувати цим правилам, нормам, вимогам.

2. Організація виконання режимних моментів:

- виховувати свідоме ставлення до режиму дня;
- домагатися прийняття і виконання кожним правил внутрішнього розпорядку;

- вчити дітей виконувати правила особистої гігієни і самообслуговування, вимоги розпорядку дня.

3. Вивчення дітей, діагностика відносин у створюваному колективі:

- вивчення інтересів, нахилів, сподівань від закладу, досвіду участі в організаторській діяльності;

- вивчення взаємовідносин; вивчення спілкування в колективі.

Вирішити поставлені завдання можливо лише в процесі діяльності дітей, яка забезпечує наукове пізнання дійсності, пробуджує інтерес, почуття, народжує нові потреби, активізує волю, енергію – усе те, що слугує будівельним матеріалом для розвитку й становлення особистості.

Умови, що забезпечують виховний характер в організаційний період:

- добір таких форм організації діяльності дітей, що не вимагають затрат сил і передбачають черговість фізичних і емоційних навантажень;

- високий темп, чіткий ритм діяльності, її безперервність, черговість видів діяльності;

- суспільно корисна спрямованість, творчий підхід до змісту і організації (діти продумують хід справи, шукають можливості проявити себе);

- колективно-груповий характер виконання (у груповій діяльності кожний має змогу проявити себе, визначити свою позицію в системі ділових і особистісних відносин);

- зміна складу груп у різних видах діяльності;

- аналіз, оцінка результатів діяльності груп з боку всього колективу (гурту, групи);

- правильна організація діяльності в групах, спільна постановка завдань діяльності, розподіл доручень-ролей, аналіз результатів сприяють реалізації прагнень підлітків до самостійності;

- емоційний контакт дітей з педагогом-організатором (вихователем);

- правильна позиція вихователя.

Загальна лінія керівництва дитячим колективом в організаційний період пов'язана з осмисленням мети і виховних завдань, дитячою організацією, специфікою дитячого закладу. Від педагога-організатора в цей період вимагається вміле поєднання безпосереднього й опосередкованого педагогічного керівництва. Педагог на перших кроках виступає організатором загону, носієм тих норм і вимог, що мають стати надбанням колективу. Шляхом раціональної організації діяльності та регулювання спілкування, коригування відносин він допомагає дітям визначити й обрати первинний актив, поступово передати частину своїх функцій йому.

Педагог-організатор використовує в організаційний період такі методи виховної роботи: переконання (словом, позитивним прикладом); колективну суспільно корисну діяльність; вимоги; доручення (тимчасового характеру); змагання (при проведенні різних творчих конкурсів); гру; заохочення.

Рекомендовані види й організаційні форми діяльності:

- гра – гра на знайомство і спілкування, вечір знайомств;
- організаційно-громадська – випуск першої стіннівки – уявлення про майбутнє колективу, щоденне підбиття підсумків дня у «таборі»;
- художньо-творча діяльність – концерт «Ромашка», конкурс «живих» картин, музичний експрес, концерт-блискавка;
- інтелектуальна – політичний турнір, конкурс ерудитів;
- пізнавальна – екскурсія по закладу, бесіди з краєзнавства;
- фізкультурно-спортивна – зарядка, проведення веселих змагань.

Початковий період становлення колективу закінчується, коли діти задовольняють свої потреби в інформації про новий колектив, товаришів, вихователів, коли в основних рисах вони бачать перспективу загальної діяльності, характер моральних вимог, коли в загоні створюється атмосфера зацікавленості, готовності брати участь у спільних справах, коли колектив для кожного стає значущим середовищем, набуває привабливості з точки зору очікувань і потреб дітей.

Основний період зміни. Дитячий колектив у цей період відчуває різний психологічний стан. Одразу після організаційного періоду може настати період конфліктів.

Такий стан виникає як наслідок стабілізації неформальних груп, їх намагань утверджувати себе, встановлювати різноманітні норми, мотиви поведінки, як результат протидії обраному активу. Діти в цей період відчувають на собі подвійний вплив цінностей, норм, установок колективу, що формується, і тієї групи, до якої вони належать. Протиріччя переборюються, якщо поставлена захоплююча для всіх груп перспектива, якщо збагачується зміст діяльності. Групи об'єднуються для досягнення цієї перспективи, вони бачать себе частиною цілого колективу. Відбувається переоцінка цінностей, вагомим стає те, що сприяє загальному успіху, надає допомогу оточуючим. Діти проявляють товариськість, взаємодопомогу, вимогливість, підвищується статус тих дітей, які діють в інтересах колективу. Такий стан колективу називають станом морально-вольової напруженості, зумовленої прагненням його членів до реалізації конкретних завдань.

Мета педагога-організатора в основний період – перетворити колектив на інструмент цілеспрямованого формування певних якостей особистості у дітей, що його становлять.

Педагогічні завдання:

- створення умов для організації виховної, розвивальної та оздоровчої діяльності та спілкування дітей, що сприяє формуванню соціально ціннісних відносин в колективі, позитивного ставлення до всіх дітей, явищ дійсності, людей, один до одного, колективу;
- розвиток і єднання колективу, здатного впливати на особистість дитини;
- створення умов для реалізації особистості кожної дитини.

Умови успішного цілеспрямовання: конкретизація загальних завдань залежно від особливостей дітей (вікових, індивідуальних), виявлених в організаційний період, стану колективу, специфіки зміни.

Умови для забезпечення виховного характеру діяльності в основний період:

- суспільно корисна спрямованість справ;
- творчий підхід до змісту й організації справ;
- забезпечення єдності, взаємозв'язку виховних завдань в організації кожної справи;
- різноманітність видів діяльності, добровільність вибору справ, можливість кожного задовольнити свої потреби;
- логічність у послідовності справ залежно від стану сформованості колективу;
- збільшення обсягу й інтенсивності загальних справ наприкінці основного періоду;
- поєднання колективних і групових форм організації справ;
- наявність улюбленої справи в діяльності колективу;
- змагання;
- організація діяльності через актив.

У період морально-вольової напруженості, пов'язаної з виконанням загальних завдань колективу, необхідно:

- викликати позитивні переживання, пов'язані із здійсненням громадсько-значущих цілей і завдань;
- викликати бажання жити згідно із соціально цінними нормами;
- створювати реальні можливості для успіхів у діяльності, підкреслювати значення досягнутих результатів;
- змінювати організаційну структуру колективу;
- керувати розвитком ініціативи й самодіяльності дітей;
- надавати їм більше самостійності;
- спрямовувати пошук, підказувати спосіб дій;
- підтримувати атмосферу творчості, сприяти цьому;
- оцінювати ситуацію та її можливі наслідки, обирати найдоцільнішу форму педагогічного втручання.

Великого значення в основний період набуває особистість педагога, його вміння проявляти свої знання, творчі здібності, обрати належний ступінь педагогічного втручання в організацію колективної діяльності. У період прихованих конфліктів у колективних відносинах функція педагога-організатора арбітражна, у період морально-вольової напруженості – помічника дітей.

Методи роботи в основний період: колективна суспільно корисна діяльність; доручення; змагання; гра; заохочення; переконання; вимоги.

Рекомендовані види й організаційні форми діяльності:

- конкурси, огляди, змагання з різних видів діяльності, які сприяють самовизначенню колективу, що проявляють перші колективні емоції, першу спільну радість;
- справи комплексного характеру («День миру», «День пам'яті», операція «Наш друг – природа», «День милосердя»);
- організаційно-громадська діяльність; колективне планування діяльності колективу, збір з планування роботи, організація справ, участь у роботі творчих груп, ради справ;

- трудові справи, самообслуговування, чергування по закладу, благоустрій території.

Підсумковий період зміни. Колектив (група, гурт, «курінь») перетворюється на інструмент індивідуального розвитку кожного з його членів, коригування його соціального досвіду, розвитку творчої ініціативи. Прагнення до самовиховання, самопізнання, підготовка до майбутньої діяльності у школі стає у дітей домінуючою. Кожен упевнений у своїх силах, вірить в успіх, займає активну позицію. У колективі панує взаєморозуміння, однотайність в оцінках, доброзичливість, піклування, водночас високий рівень вимогливості один до одного. Стає більш ефективною діяльність органів самоврядування, зростає самостійність активу з його добровільними помічниками.

Педагогічні завдання:

- надати кожному вихованцю можливість пізнати себе, свої можливості через колектив;

- допомогти осмислити і закріпити навички, набуті в закладі;
- захопити дітей перспективою самовиховання;
- підготувати дитячий заклад до наступної зміни;
- особливу увагу звернути на охорону життя та здоров'я дітей;
- проаналізувати досягнутий рівень розвитку колективу вихованців.

Для вирішення поставлених завдань організовується колективна діяльність дітей:

- діяльність інтелектуально-морального змісту, що завершує велику підготовчу роботу як у конкретному колективі, так і в закладі у цілому: виставки, вечори, композиції;

- діяльність, спрямована на підбиття підсумків перебування дітей у закладі, підсумкові збори в колективі, закладі, де визначається внесок кожного в загальну справу, відбувається нагородження, висловлюються побажання і даються рекомендації щодо виправлення недоліків;

- діяльність, спрямована на перевірку і закріплення набутих в закладі моральних якостей, знань, умінь, навичок – огляди знань і вмінь, конференції на тему «Чого я навчився влітку?», готуються накази для дітей наступної зміни;

- діяльність спрямована на пізнання себе як особистості.

Підбиття підсумків зміни: аналіз проведених справ; загальний збір колективу (групи, гурту, «куреня»); бесіди; прощальний вечір.

Позиція педагога-організатора:

- старший друг, порадник, довірена особа дитини;
- педагог, що аналізує результат своєї праці.

Основні методи роботи педагога-організатора (вихователя): переконання (бесіда, диспут); формування досвіду моральної поведінки (доручення, вимоги колективу до особистості); організація суспільно корисної діяльності.

8. ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА-ОРГАНІЗАТОРА В УМОВАХ ЛІТНЬОГО ДОЗВІЛЛЯ ТА ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ

Організація діяльності педагога-організатора в закладах, які займаються організацією дозвілля та відпочинку дітей і молоді – це оволодіння прогресивними способами і прийомами взаємодії, організація діяльності дитячого колективу.

Діяльність педагога-організатора (вихователя) включає в себе раціональне використання та врахування:

- робочого часу;
- професійних і особистісних якостей;
- особливостей дитячого колективу;
- відбір оптимальних методів виховання і організаторської діяльності.

В умовах літнього відпочинку діяльність педагога-організатора (вихователя) можна розглядати в трьох аспектах:

1. Осмислена підготовка організатора до організації дозвілля та відпочинку дітей.
2. Вміле педагогічне керівництво роботою дитячого колективу (групи, гурту, «куреня») під час визначеного періоду (зміну).
3. Об'єктивний аналіз роботи за визначений період (зміну).

Професійна діяльність педагога є досить складною системою взаємопов'язаних між собою дій у закладі, підпорядкованих загальним закономірностям процесу виховання.

Сучасні умови соціального розвитку суспільства, які обумовили взаємодію всіх його виховних сил, потребують конкретизації моделі педагога нового типу, педагога компетентного, соціально-активного, спроможного координувати виховну діяльність у різного типу мікросередовищах. Педагог нового типу – це той, хто навчився організовувати освітній та виховний процес і діяльність закладу освіти у системі соціальних зв'язків.

Функції педагога в умовах організації літнього оздоровлення та відпочинку дітей досить широкі і багатопланові. Домінуючою, провідною функцією є, на наш погляд, організаторська функція, оскільки, організовуючи діяльність дітей, учителів і батьків, педагог-вихователь повинен вміти створювати відповідні педагогічні ситуації і включати в них вихованців у ролі активного суб'єкта. Уміння організувати – це мистецтво виховання, мистецтво залишатися одночасно рівноправним учасником спільної діяльності і непомітним її керівником.

Аналіз змісту і особливостей діяльності педагога-організатора (вихователя) дозволив виявити наступну його функцію – комунікативну, змістом якої є налагодження контактів, особистих і ділових, з батьками, закладом освіти, громадськими дитячими і молодіжними організаціями, залучення їх до процесу соціалізації у мікросоціумі, налагодження взаємозв'язків і взаємодії між різними соціально-виховними інститутами при організації виховної діяльності.

Окрім організаторської і комунікативної педагог виконує й інші функції, пов'язані з організацією соціально-виховного процесу на основі психолого-

педагогічної науки. Мова йде про діагностичну і прогностичну функції. Що стосується першої з них, то варто відзначити, що педагог-вихователь постійно вивчає особистість вихованця, динаміку розвитку його окремих якостей, міру і спрямованість впливу мікросередовища, всі позитивні і негативні фактори, які впливають на особистість. Ставлячи такий «соціальний діагноз», педагог проектує і прогнозує процес виховання, а також діяльність усіх інституцій щодо керівництва процесом соціального становлення особистості.

Як бачимо, зміст кожної функції, що має реалізувати педагог-організатор (вихователь) під час педагогічної практики, значно ширший за ту, яка притаманна шкільному педагогові. Не можна не акцентувати увагу на тому, що для професійного виконання функцій педагог-вихователь повинен бути перш за все соціально-активним. Тільки така особистість спроможна реалізовувати сучасну суспільно-педагогічну функцію, яка є провідною у виховній роботі суспільства і спрямована на створення сприятливого, педагогічно-доцільного довкілля.

Таким чином, можна зробити висновок, що приступаючи до роботи в закладі, який займається організацією дозвілля та відпочинку дітей і молоді, педагог-вихователь повинен володіти основними психолого-педагогічними знаннями і професійними вміннями та навичками з проблем виховання дітей і молоді в літній період.

При цьому на теоретичному рівні передбачається:

- оволодіння соціально-педагогічними основами функціонування дитячих колективів, їх структурних і вікових особливостей;
- вплив специфіки відкритого мікросередовища, довкілля, звичаїв і традицій закладу на організацію соціально-виховної роботи;
- соціально-педагогічні передумови режиму життєдіяльності дітей і підлітків в літнього оздоровлення та відпочинку, його позитивні сторони і недоліки; взаємодії довкілля і формування особистості вихованця;
- принципові положення щодо створення мікрогруп, гуртів, творчих об'єднань за інтересами та їх роль у соціальному вихованні особистості;
- педагогічні умови соціально-виховної роботи в закладі, шляхи активізації участі всіх суб'єктів у виховній діяльності;
- використання позитивних педагогічних надбань закладів, які займаються організацією оздоровлення та відпочинку дітей і молоді.

Отже, дитячий колектив можна означити як мікросередовище, що об'єднує дітей і створює умови для їх творчої діяльності, яке характеризується тимчасовістю та автономністю і є водночас педагогічним плацдармом, де створюється сфера справжнього повнокровного життя суб'єктів виховання і враховуються особливості конкретного довкілля.

Позашкільне середовище, в якому формуються людські якості вихованців, є багатофакторним і досить суперечливим. Воно складне, насамперед, для педагогічного управління діяльністю і спілкуванням школярів, його вплив на особистість відбувається стихійно. А тому, щоб подолати ці труднощі, майбутній педагог-вихователь повинен бути добре ознайомлений з особливостями роботи у такому середовищі.

Однією із обов'язкових якостей педагога-організатора (вихователя) є його широка ерудиція. Виховання сучасного громадянина потребує від педагога володіння знаннями з різноманітніших галузей: науки, культури, мистецтва, спорту. Тому, безперечно, основою його ерудиції має бути гуманітарна освіта, яка включає філософію, соціологію, соціальну і педагогічну психологію, історію, мистецтво і літературу тощо.

Педагог зобов'язаний знати основні закономірності особистісного розвитку дітей, підлітків, молоді, специфіку їхніх потреб, інтересів, мотивів, ступінь їх задоволення; досконало володіти ефективними формами, методами організації освітньої діяльності.

Правила роботи з дітьми і молоддю, яких повинен дотримуватись педагог-вихователь, працюючи в закладі, який займається організацією дозвілля та відпочинку:

- 1) виховання через діяльність;
- 2) діяльність дітей повинна бути суспільно керованою, соціально значущою і побудованою на їх інтересах і захопленнях;
- 3) перебування в дитячому колективі повинне давати вихованцям максимум позитивних вражень;
- 4) необхідно дотримуватись правил педагогічної етики.

У перший же день педагогу-організатору (вихователю) слід зібрати інформацію про дітей, провівши опитування.

Зміст опитувальника може бути наступним:

1. Прізвище, ім'я та по батькові дитини.
2. Число, місяць, рік народження.
3. Домашня адреса.
4. В якому гуртку, спортивній секції займався і в якому хотів би займатись у дитячому закладі оздоровлення та відпочинку.
5. Улюблене заняття.
6. Відомості про батьків (за необхідності).
7. Стан здоров'я, спортивна підготовка (вміння плавати).
8. Особлива інформація, яку повинен знати педагог про дитину (страхи, особливості здоров'я тощо).

Вивчення колективу може здійснюватись протягом 2-3 днів. Адже від того, наскільки вдало буде воно організовано, залежатиме процес подальшої взаємодії між членами конкретного тимчасового колективу та психологічний клімат у ньому.

На другий день, після створення тимчасового дитячого колективу, проводиться організаційний збір.

Підготовка до збору здійснюється наступним чином:

1. Дитячий колектив поділяється на мікроколективи (8-10 дітей) за бажанням дітей, за спільними інтересами, за місцем проживання і та ін.
2. Мікроколективам дається завдання: вибрати командира творчої групи, продумати девіз, назву колективу (гурту), пісню.

Збір розпочинає педагог-організатор. Визначається рада творчих справ, коротко характеризуються функції членів ради.

Обов'язки ради:

- організовує колективне планування роботи колективу та слідкує за виконанням плану;
- спрямовує роботу творчих груп;
- дає колективні та індивідуальні завдання і перевіряє їх виконання;
- відповідає за чистоту, порядок, дотримання режиму і за проведення заходів у колективі;
- проводить підсумки роботи колективу за день.

Кількісний склад ради – 3 осіб, які вибираються за принципом більшості.

Рада обирає командира колективу.

В організаційний період у дитячому колективі можна використовувати такі форми виховного впливу:

1. Індивідуальні бесіди.
2. Вогник-знайомство.
3. Ігри «Лідер», «Життя на загадковому острові».
4. КТС.
5. Екскурсія по території.

6. Збір створення колективу/гурту: оформити «обличчя» колективу/гурту, визначити мету та завдання на період, обрати органи самоврядування.

7. Конкурс мікрогруп на кращі пропозиції до плану роботи колективу.
8. Анкета-скарбничка «Хочу, щоб було так» або «Думаю, пропоную».
9. «Скарбничка пропозицій» тощо.

В **основний період** перебування дітей у закладі педагогу-організатору потрібно домогтися створення виховної системи в колективі:

- сприяти розвитку особистості кожної дитини на основі розвитку колективу та міжособистісних стосунків;
- домогтися пізнавального характеру кожної справи;
- розвивати організаторські знання, вміння і навички через доручення;
- домогтися виконання режимних потреб, єдиних вимог;

У період закінчення перебування у закладі слід підбити **підсумки діяльності**: проаналізувати виховну роботу в колективі, виявити причини успіхів та невдач; дати оцінку органів дитячого самоврядування; створити умови для самореалізації особистості кожної дитини.

9. ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОБОВ'ЯЗКИ

ПЕДАГОГА-ОРГАНІЗАТОРА (ВИХОВАТЕЛЯ)

В УМОВАХ ЛІТНЬОГО ВІДПОЧИНКУ

1. Скласти план роботи і дотримуватись його виконання.
2. Протягом всього періоду роботи вести щоденник.
3. Щоденно проводити роботу з виховання та організації активного відпочинку дітей.
4. Керувати активом.
5. Регулярно підводити підсумки роботи.
6. Слідкувати за дотриманням чистоти і порядку.

7. Інструктувати дітей перед виходом щодо дотримання правил техніки безпеки.

8. Негайно доповідати керівнику закладу про всі випадки і грубі порушення у дитячих колективах.

9. Не допускати самовільних відлучень дітей за територію закладу.

10. Вміти надати першу медичну допомогу.

11. Негайно повідомити лікаря про скарги дитини стосовно погіршення стану здоров'я.

12. Дотримуватись правил протипожежної безпеки.

13. Суворо дотримуватись правил безпеки життя дітей під час купання, походів, екскурсій, спортивних змагань.

14. Брати участь у всіх виховних заходах.

15. Забезпечити належне виконання режиму.

16. Складати плани і звіти, аналізувати результати роботи за визначений період.

17. Керуватися наказами і розпорядженнями керівника закладу.

ПОРАДИ ВИХОВАТЕЛЯМ

Ти й тато, ти й мама, ти й нянька, ти й товариш, а одним словом – вихователь...

Постарайся бути другом, а не керівником. Проси, а не наказуй. Допоможи кожній дитині знайти друга.

Є діти-одноосібники. Не гнівайся на них, а дай доручення (дуже відповідальне) – бути в санітарній інспекції за старшого, виконувати роль заступника педагога-організатора чи вихователя, бути організатором певної справи.

Не забувай! Наприкінці зміни грамотою відзнач кожну (!!!) дитину. Дітям є не настільки важливим подарунок (вони ще не заангажовані), як можливість привезти «відзнаку» додому (за особисті якості, досягнення в спорті, конкурсах, допомогу вихователю й працівникам закладу, як найкращий танцюрист, співак і т. ін).

Ніколи не залишай дітей самих! Кожної миті знай, де дитина, постійно ненав'язливо їх перераховуй: перед їдальнею, прогулянкою та іншими активностями.

Діти, залишаючись самі (адже вони з різних соціальних верств), обмінюються інформацією (іноді не завжди корисною). Не прогав цієї миті. Будь тим, хто все бачить, усе чує, все встигає, будь «усюдисущим». Дитина має знати, що ти завжди поряд.

Не підвищуй на дітей голосу, будь у всьому їм за приклад, особливо – прикладом культурної поведінки та ввічливості: «Доброго ранку», «На добраніч», «Скарг немає?», «Смачного», «Дякую», «Будьте ласкаві», «Прошу»...

Співай та галасуй разом із дітьми. Будь у всьому попереду. Не відпускай дітей з незнайомими особами (сусідкою, знайомою та ін.).

Завжди посміхайся. З першого дня знайомства дай зрозуміти дітям, що їх любиш. Не берись за виховання, маючи поганий настрій.

Не давай дітям готового рішення, а підказуй шлях, за допомогою якого можливо досягти успіху. Якщо ж успіх досягнуто – похвали.

Навчись розділяти: дитина – одне, а її поганий вчинок – інше. Засуджуй проступок, а не особистість. Після зауваження обов'язково доторкнись до дитини, і цим самим дай відчуття, що співчуваєш їй, віриш в неї, не дивлячись на помилки.

Не надавай переваги одним і тим самим дітям. Це стане помітним і більшість вихованців відвернеться від тебе. Намагайся якнайшвидше вивчити імена всіх дітей і їх захоплення.

Ти є взірцем для дітей. Кожної хвилини вони спостерігають за тим, чи живеш так, як вчиш: як розмовляєш, поводиш себе з людьми.

Будь ініціативним, зацікавленою дітей словом, грою. Нехай вони побачать, що ти маєш ентузіазм, працелюбство.

Будь дитині мамою, татом, педагогом, порадником, а головне – другом.

Пам'ятай: батьки довірили тобі найдорожче. Ти відповідаєш за життя і здоров'я вихованців, за їх емоційний стан. Якщо дитині весело – радій, якщо сумно – шукай причину і швидше виправляй ситуацію.

А як у тебе з почуттям гумору? Якщо воно є, то можна вийти з будь-якої ситуації. Почуття гумору дає можливість боротись зі своїми недоліками, а також – з недоліками дітей, без зайвих недобрих емоцій.

Не намагайся нікого наслідувати. Будь самим собою. Співай своїм голосом, мамою своєю рукою, приймай власні рішення. Май свій інструмент в складному оркестрі життя.

ОБОВ'ЯЗКИ ПЕДАГОГА-ОРГАНІЗАТОРА (ВИХОВАТЕЛЯ):

- проводити виховну роботу в дитячому колективі згідно з планом заходів;
- з точністю дотримуватись робочого режиму дня;
- вчасно з'являтися на кожне планування заходів;
- щоденно носити відзнаки вихователя (вожатого);
- вчасно подавати всю належну документацію;
- дотримуватись у спілкуванні з дітьми й колегами педагогічного такту;
- дотримуватись правил техніки безпеки і нести цілковиту відповідальність за збереження майна закладу.

У випадку недотримання хоча б одного з пунктів угоди вихователь несе юридичну й матеріальну відповідальність.

ПЕДАГОГУ ЗАБОРОНЕНО:

- підвищувати на дітей голос;
 - нецензурно лаятись;
 - палити в їхній присутності або з ними;
 - розпивати спиртні напої;
 - поводитися розбещено;
 - залишати дітей самих, навіть на секунду;
 - приймати рішення, не узгодивши їх із старшим вихователем (керівником закладу);
 - дозволяти дітям вести антисанітарний спосіб життя.
- Пам'ятай, вихователю, ти за всіх відповідаєш і за все!

ЗАПОВІДІ ПЕДАГОГА-ОРГАНІЗАТОРА

- Головна мета виховання – щаслива дитина.
- Вчись слухати і чути дитину.
- Виявіть у дитини щось гідне схвалення. У дитини, яка впевнена в собі, все виходить. Самоповага – це головне, що надихає дитину на успіх. Чим раніше ви допоможете їй це відчувати, тим краще.
 - Не лайте, а навчайте! Якщо зібрати докупи всі зауваження, які робляться дітям, то негативних оцінок буде дуже багато. Часто зауваження принижують гідність дитини: «Який ти нетямущий!». Завжди давайте зрозуміти своїй дитині, чого ви від неї хочете, а не тільки чого ви не хочете. У складній ситуації краще запам'ятовується останнє слово. Це останнє слово має бути позитивним.
 - Визначайте сильні риси дітей. Часто ми прагнемо, щоб дитина робила те, що подобається нам і не зважаємо на думку дитини, самооцінку. Тому важливо розпитати дитину: «Чим тобі більше подобається займатися? Що ти виконуєш найкраще?». Її відповіді можуть виявити в ній такі здібності, про які ви раніше і не здогадувались.
 - Розвивайте у дитини впевненість у самій собі. Позитивне самосприймання підвищує самооцінку. Це сприяє успіху. Добре виконана справа дає можливість оцінити себе набагато краще, сприяє досягненню ще більших успіхів.
 - Виховання без поваги – пригнічення особистості.
 - Не будь нудним, не скигли і не панікуй: краще важко, а ніж нецікаво.
 - Дорожи довірою своїх вихованців, бережи їх таємниці, ніколи не зраджуй дітей.
 - Почав говорити – докажи, почав робити – дороби.
 - Віддавай перевагу тим справам, в яких діти зможуть себе проявити.
 - Не роби нічого за дітей, роби з ними.
 - Гарний педагог набагато цікавіший за кіно, відео і дискотеку. Вчись бути цікавою людиною.
 - Ніколи не забувай, що виховання – це тривалий процес, який включає підтримку, заохочення і наполегливу працю.

ПРАВИЛА ПЕРЕБУВАННЯ В ЗАКЛАДІ ПІД ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ ВІДПОЧИНКУ В ЛІТНІЙ ПЕРІОД

1. У всьому слухайся своїх наставників.
2. Не порушуй дисципліну.
3. Слідкуй за порядком у кімнаті та на території.
4. Ніколи не запізнюйся на спортивні та масові заходи.
5. Бери участь в усіх розважально-конкурсних заходах. Не забувай, що змагання – це всього лише гра, і гравці з протилежної команди – твої друзі.
6. Не бери того, що не твоє.
7. Слідкуй за чистотою свого тіла.
8. У ідальні дотримуйся тиші.

9. При недузі не терпи біль і не займайся самолікуванням, а звернись до лікаря.

АБЕТКА УСПІХУ

1. Якщо діти разом із тобою працюють, бавляться, співають, сміються, ти – переможець.

2. Ніколи не роби в приміщенні того, що можна зробити на вулиці.

3. Знай: нудне життя дітей буває тільки у нудного дорослого.

4. Працюючи з дітьми, частіше згадуй себе в дитинстві, тобі буде легше їх зрозуміти.

5. Не захоплюйся нотаціями, вони не викликають нічого іншого, крім бажання затиснути вуха.

6. Добрий – це не той, хто вміє робити добрі справи, а той, хто не здатний на зло.

7. У нас, дорослих, завжди повинна бути активна позиція добра.

8. Тихіше, дорослий, дитина замріялася.

9. Будь із дітьми разом, поряд і трохи попереду.

10. Не можна довіряти дітей тому, хто не вміє посміхатися.

11. Дорослому треба мати нерви не міцні, а оголені.

12. Люби всіх дітей, а найбільше – найнеприємніших для тебе.

13. Справедливість – головна дорога дорослого.

14. Критикуй дітей не із задоволенням, а з болем.

15. Талановитий дорослий завжди шукає, а, отже, – не може не помилятися.

16. Не сердься довго на дитину – це не професійно.

ШІСТЬ СПОСОБІВ ПРИХИЛИТИ ДО СЕБЕ ЛЮДЕЙ

(за Д.Карнегі)

Правило 1. Виявляйте щирий інтерес до інших людей.

Правило 2. Посміхайтесь!

Правило 3. Пам'ятайте, що для людини звук його імені є найважливішим звуком людської мови.

Правило 4. Будьте хорошим слухачем. Заохочуйте інших розповідати вам про себе.

Правило 5. Ведіть розмову про коло інтересів вашого співрозмовника.

Правило 6. Дайте людям відчуття їхньої важливості, але робіть це щиро.

ДЕВ'ЯТЬ СПОСОБІВ, ЯК ЗМІНИТИ ЛЮДИНУ, НЕ ЗАПОДІЮЮЧИЙ ОБРАЗИ ТА НЕ ВИЗИВАЮЧИ ОБУРЕННЯ

(за Д.Карнегі)

Правило 1. Почніть з похвали та щирого визначення гідності.

Правило 2. Звертаючи увагу людей на їх помилки, робіть це в непрямій формі.

Правило 3. Перш, ніж критикувати іншого, скажіть про свої особисті помилки.

Правило 4. Задавайте питання замість того, щоб давати накази.

Правило 5. Дайте людині можливість врятувати своє лице.

Правило 6. Хваліть людину за кожний навіть найскромніший її успіх і будьте при цьому відвертими в своєму визнанні та щедрими в похвалах.

Правило 7. Створіть людині добре ім'я для того, щоб вона почала жити у відповідності з ним.

Правило 8. Користуйтеся заохоченнями, зробіть так, щоб недолік, який ви хотіли б в людині виправити, мав вигляд легко виправного, а справа, якою ви хотіли б її зацікавити, легко виконувана.

Правило 9. Робіть так, щоб людям було приємно виконувати те, що ви хочете.

10. ОХОРОНА ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ В УМОВАХ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛІТНЬОГО ДОЗВІЛЛЯ

Кожен працівник закладу зобов'язаний:

- контролювати користування електричними приладами;
- не дозволяти дітям торкатися до електричних проводів, кабелів;
- не допускати ремонт і розбирання електронагрівальних приладів та вимикачів;
- не дозволяти дітям стояти і сидіти на перилах;
- слідкувати за тим, щоб діти не заходили в місця, де стоять заборонні вказівні знаки;
- не допускати контакту здорових дітей із хворими;
- не допускати перебування сторонніх осіб на території закладу.

Зверніть увагу:

- приміщення, в яких проводяться масові заходи, повинні мати 2 виходи, у дверях повинен чергувати вожатий;
- усі діти повинні знати, де знаходяться укриття;
- у випадку повітряної тривоги діти разом з вихователями повинні прямувати до укриттів;
- педагог-організатор (вихователь) інформує письмово керівника про вихід за територію;
- після повернення на територію закладу педагог-організатор (вихователь) інформує керівника про повернення;
- під час масових заходів з дітьми повинні бути керівник, старший вихователь, всі педагоги-організатори (вихователі), медичні працівники;
- під час прибирання приміщень дітям забороняється мити вікна, плафони, прибирати санвузли. Категорично забороняється дітям працювати на механізмах (хліборізка, м'ясорубка, електроплита);
- забороняється використовувати для пиття і миття посуду воду із відкритих водойм;
- педагоги-організаторі (вихователі) не мають права залишати територію без дозволу керівника закладу;
- всі працівники повинні своєчасно пройти медичний огляд, який надає право працювати в закладі.

ПАМ'ЯТКА З ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС РОБОТИ З ДІТЬМИ

1. Ознайомитися з розпорядком роботи закладу та отримати вступний інструктаж на робочому місці.
2. Ознайомитися з маршрутами та місцями евакуації дітей на випадок пожежі, повітряної тривоги з первинними засобами пожежогасінням, місцями їх розміщення, розташуванням укриттів.
3. Ознайомити дітей (за малюнками, гербаріями) з місцевими отруйними рослинами, небезпечними тваринами.
4. Не залишати без нагляду електроприлади (телевізори, настільні лампи), не дозволяти торкатися розеток, обірваних проводів.
5. Заздалегідь ознайомитися з маршрутами екскурсій, походів, прогулянок.
6. Дотримуватись правил вуличного руху при організації руху групи дітей.
7. Не дозволяти дітям вилазити на дерева, різні споруди, без дозволу заходити на будівельні майданчики.
8. Не користуватися водою для пиття з відкритих водойм і невідомих джерел.
9. Не дозволяти пробувати на смак невідомі плоди рослин, бо це може привести до отруєння.
10. Не дозволяти дітям купатися без дозволу і в невідомих місцях. Перед купанням дітей обстежувати дно водоймища, в час купання тримати дітей в поля зору, купати дітей невеличкими групами (5-6 чоловік), не допускати пустощів у воді, заходження глибше, ніж по пояс.
11. Не допускати перегрівання дітей на сонці.
12. У походи до лісу, парку обов'язково ходити у зручному спортивному взутті, панамках чи капелюхах.
13. Завжди тримати в полі зору всіх дітей, не дозволяти відлучатися нікому без дозволу.

11. ПЛАНУВАННЯ ВИХОВНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ ТА МОЛОДЦЮ В ЛІТНІЙ ПЕРІОД

До початку нового визначеного періоду (зміни) керівник закладу складає календарний план роботи педагогічного колективу на цей період і план-сітку загальних колективних справ. Ці плани обговорюються на засіданні педагогічної ради, а план-сітка приймається на загальному зборі колективу. На кожен визначений період (зміну) педагоги-організатори та вихователі складають також календарні плани-сітку роботи свого колективу (групи, гурту, «куреня»). На кожен день вихователь планує роботу, роблячи відповідні записи в педагогічному щоденнику (щоденне планування) напередодні наступного дня.

В плані повинні бути передбачені різноманітні по характеру справи (свята, масовки, конкурси, спортивні змагання, туристичні походи і екскурсії, ігри та ін.), особливе місце належить справам, які проводяться на свіжому повітрі. План повинен передбачати рівень фізичного і емоційного навантаження на дітей.

Великі заходи, які вимагають підвищеного навантаження, не повинні йти один за одним.

В дощову погоду рекомендується використовувати відкриті павільйони, чи приміщення для ігор. В суботні і недільні дні – проводити туристичні походи і поїздки, організовувати активний відпочинок з батьками.

Медичні працівники і педагоги повинні приділяти підвищену увагу до проведення найбільш відповідальних і складних періодів в організації дитячого оздоровлення та відпочинку: організаційному і заключному. Діти надзвичайно рухливі, хочуть про все дізнатися і все побачити, тому питання охорони життя і здоров'я дітей повинно стати на першому місці, адже можливі випадки травматизму, порушення здоров'я через акліматизацію до нових умов.

Діяльність закладів в період літнього оздоровлення та відпочинку має свої специфічні особливості. На початку літа керівник закладу складає **перспективний план роботи**, з яким студенти-практиканти повинні ознайомитися. До початку нового визначеного періоду оздоровлення та відпочинку (зміни) керівник закладу складає **календарний план роботи** педагогічного колективу на зміну і план-сітку загальних справ. Ці плани обговорюються на засіданні педагогічної ради. На кожен такий період педагог-організатор (вихователь) складає календарний план роботи свого колективу. На кожен день педагог-вихователь планує роботу (**щоденний план роботи**), вносячи відповідні записи в педагогічний щоденник на початку наступного дня (затверджуючи щодня на планових зборах).

Зміст плану роботи на визначений період (зміну) залежить від: характеру визначеного періоду; термінів у межах літнього оздоровлення та відпочинку (початок чи кінець літа); віку дітей; тривалості визначеного періоду (14 або 21 день).

План повинен передбачати різний рівень фізичних і емоційних навантажень на дітей (зміна різних фізичних навантажень, великих емоційних справ, періоди акліматизації дітей, підготовка дітей до від'їзду тощо). При плануванні загальних справ необхідно враховувати час для їх підготовки та репетицій.

При плануванні справ педагог-організатор (вихователь) повинен знаходити час і для активного відпочинку, і для читання книг та особистого часу дітей.

Необхідно також враховувати, що в літній час, коли стоїть спекотна погода, заходи загального плану, спортивні заняття, конкурси необхідно переносити на другу половину дня. Слід пам'ятати, що панاما є обов'язковим атрибутом дитини влітку. В дощову погоду рекомендується використовувати для ігор майданчики з накриттям або проводити ігри в приміщенні.

Вимоги до планування роботи в закладі, які займаються організацією оздоровлення та відпочинку дітей і молоді мають свою специфіку: організація взаємодії проходить в умовах короткого терміну, обмеженого простору та оточення, і педагог-організатор (вихователь) повинен не лише здійснювати педагогічний процес, але й уміти аналізувати, зіставляти свою діяльність із факторами впливу соціального середовища.

ПЕРСПЕКТИВНИЙ ПЛАН РОБОТИ ЗАКЛАДУ, ЯКИЙ ЗАЙМАЄТЬСЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ І МОЛОДІ

Мета і завдання педагогічного колективу

1. Оздоровлення і зміцнення здоров'я дітей.
2. Пропаганда здорового способу життя, формування культури здоров'я.
3. Забезпечення належних умов для повноцінного оздоровлення та відпочинку дітей, розвитку їх творчих здібностей.
4. Організація та проведення занять фізичною культурою, природоохоронною та краєзнавчою роботою, суспільнокорисною працею.
5. Створення умов для добровільного вибору видів діяльності за інтересами, організація дозвілля.

Важливим моментом в організації роботи педагога-організатора (вихователя) є складання ним **плану-сітки**, що спрямований на організаційне та методичне забезпечення виховного процесу.

Цей робочий план може включати в себе:

- а) розподіл обов'язків між педагогами щодо роботи з колективом (групою, гуртом);
- б) участь педагога в творчих групах;
- в) план самоосвіти;
- г) організацію взаємодії з дітьми;
- д) суспільно-корисну діяльність.

ОРІЄНТОВНА ПЛАН-СІТКА РОБОТИ ДИТЯЧОГО ЗАКЛАДУ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ

1. Прибуття, знайомство з закладом, його традиціями. Вечір знайомств.
2. Збір-знайомство з колективом педагогів. Гра «Ромашка». Дискотека.
3. Збір з планування. Ділова гра «Лідер». Вечір-гра «Два кораблі».
4. Урочисте відкриття роботи закладу на визначений період (табірної зміни). Святковий концерт. Вечір танців.
5. Робота гуртків. Конкурс «Алло, ми шукаємо таланти». Перегляд кінофільмів.
6. Відкриття малих олімпійських ігор, спортивна гра на місцевості «Пакет». Вечір туристичної пісні.
7. Спортивні змагання. Свято Нептуна. Дискотека.
8. Спортивні змагання. Конкурси на лісовій галявині.
9. Перегляд кінофільму. Закриття малих олімпійських ігор. Конкурс «Приємного апетиту». Інсценізація української народної казки.
10. Національно-патріотичне свято «Нашому роду нема переводу». Лицарський турнір.
11. День іменинника. Лялькова вистава. Конкурс на кращу танцювальну пару.

12. Родинне свято. Зустріч з батьками. Дискотека.
13. Конкурс малюнків на асфальті. Свято «Подорож у країну ввічливості».
14. Свято квітів. Конкурс на кращу історію про квітку. Конкурс на кращу ікебану. Обрання королеви квіткового балу. Конкурс «Веселий експрес».
16. Клуб «Що? Де? Коли?» Майстерня мод. Танцювальний марафон.
17. Гра-справа «Місто веселих майстрів». Рейд «Тут і там ходить хлопчик Помагай».
18. День гумору. Свято «Веселий ярмарок». Перегляд кінофільму.
19. «Навколо світу». Заочна подорож країнами світу. Оздоровчий похід.
20. День казкових витівок. Конкурс телепередач.
21. Конкурс «Ну-мо, дівчата». Конкурс «Міс 20__».
22. Конкурс «Ну-мо, хлопці». Свято «Козацькі забави». Дискотека.
23. Конкурс молодих поетів. Прощальний вечір.
24. «Прощавай, табір». Урочисте закриття роботи закладу на визначений період (закриття табірної зміни), вечір танців.

ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ В ГУРТІ

- 1 день – Вечір знайомств у колективі (групі, гурті, «курені»)
- 2 день – Конкурс «Алло, шукаємо таланти»
- 3 день – Конкурсна програма «Любов з першого погляду»
- 4 день – Похід в ліс, ігри в лісі
- 5 день – Конкурс на кращий виріб з природного матеріалу
- 6 день – «Міс 20__»
- 7 день – «Караоке у таборі»
- 8 день – «Містер 20__»
- 9 день – «Веселі старты»
- 10 день – Конкурс «Хрестики – нулики»
- 11 день – «Показуха»
- 12 день – «Щасливий випадок»
- 13 день – Збір-«вогник»
- 14 день – Бесіда «До побачення, літо»

У всіх членів педагогічного колективу, а саме: у керівника, педагога-організатора, вихователя, педагогів-методистів, працівника з фізичного виховання, лікаря повинні бути особисті плани роботи.

В особистому плані педагоги-організатори, вихователі розглядають форми і методи проведення тієї чи іншої справи, послідовність роботи з колективах, з групою дітей чи окремими дітьми і кінцевий результат. Особисті плани за бажанням можуть бути планами-щоденниками, де, окрім плану роботи на день, можуть бути записи спостережень, успіхів і невдач, аналіз роботи.

В закладах, які займаються організацією оздоровлення та відпочинку дітей і молоді, повинна бути забезпечена повна безпека життя і здоров'я дітей. **Саме тому обов'язковим є виконання усіма працівниками закладу режиму дня, правил внутрішнього розпорядку, плану роботи, а також дотримання встановленої дисципліни дітей і педагогів.**

**ПРИМІРНИЙ ПЛАН-СІТКА
РОБОТИ КОЛЕКТИВУ (ГУРТКА, ГУРТА, ГРУПИ, «КУРЕННЯ») НА
ВИЗНАЧЕНИЙ ПЕРІОД (ЗМІНУ)**

<p>1. Прибуття дітей. «Вогники» знайомства в гуртах.</p>	<p>2. Організаційні збори в колективах. Свято відкриття роботи закладу</p>	<p>3. Відкриття малих олімпійських ігор. Конкурсна програма «Два кораблі»</p>	<p>4. Міс 20__. Містер 20__</p>
<p>5. Любов з першого погляду. Конкурсна програма «Пан+пані = досконалість»</p>	<p>6. День казки. Конкурс акторської майстерності «Театральні самоцвіти»</p>	<p>7. Гра на місцевості «Острів скарбів». Конкурсна програма «Робінзонада»</p>	<p>8. Конкурсна програма «Український віночок». Українські вечорниці</p>
<p>9. «Козацькі забави». Фестиваль народної творчості</p>	<p>10. День іменинник. Меломан-шоу</p>	<p>11. День бантика. Свято гумору і сатири</p>	<p>12. Розважальна програма «Хрестики-нулики». Конкурс «Найрозумніший»</p>
<p>13. Закриття Малих олімпійських ігор. Свято «Вогнями щастя сміється карнавал»</p>	<p>14. Збори – «вогники» в колективах. Літо, прощавай!</p>		

Комунальний заклад вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради
Луцький педагогічний фаховий коледж
Кафедра загальної педагогіки, психології та методики початкової освіти
Циклова комісія шкільної, дошкільної педагогіки, психології та методик

ЩОДЕННИК

ЛІТНЬОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
відділення/факультету _____
освітньо-професійного ступеня / освітнього ступеня _____
галузі знань / спеціальності _____
(назва)
_____ курс, група _____

ВІДМІТКИ ПРО ВИБУТТЯ ТА ПРИБУТТЯ ДО БАЗ ПРАКТИКИ:

_____ семестр 202__ - 202__ н. р.

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка

підприємства, організації, установи «____» _____ 202__ року

_____ (підпис)

_____ (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка

підприємства, організації, установи «____» _____ 202__ року

_____ (підпис)

_____ (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

6. Відомості про дітей

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата народження	Школа, клас	Примітка
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата народження	Школа, клас	Примітка
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата народження	Школа, клас	Примітка
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата народження	Школа, клас	Примітка
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				

7. План-сітка роботи дитячого колективу на визначений період

«Затверджено»
керівник закладу

_____ ПП
_____ підпис

1 день	2 день
3 день	4 день
5 день	6 день
7 день	8 день
9 день	10 день
11 день	12 день
13 день	14 день

ЛІТЕРАТУРА

1. Борбич Н.В. Методичний посібник «Літня педагогічна практика». Луцьк, 2010. 50 с.
2. Борбич Н.В., Оксенчук Т.В., Шевчук Н.І. Сценарії та конкурсні програми (на допомогу студенту-практиканту при підготовці до літньої педагогічної практики). Луцьк, 2009. 82 с.
3. Галішевська Н. А. Виробнича практика (педагогічна практика в літніх оздоровчих таборах): робоча програма педагогічної практики для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). Кременець, 2023. 13 с
https://kogpa.edu.ua/images/main_dir/college/rob_prog/muz/2022-2026/Pedahohihna%20praktyka%20v%20litnih%20ozdorovyh%20taborah.pdf
4. Державний соціальний стандарт оздоровлення та відпочинку дітей, затверджений наказом Міністерства молодьспорту від 13.08.2009 № 2881. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0854-09#Text>
5. Добірка сценаріїв виховних заходів, різноманітних ігор для літнього табору. URL: <https://vseosvita.ua/library/dobirka-scenariiv-vihovnih-zahodiv-riznomanitnih-igor-dla-litnogo-taboru-167739.html>
6. З відданістю Україні в серці : сучасний погляд на національно-патріотичне виховання молоді). Методичний посібник. Укл. Бахомент С., Оксенчук Т., Мельничук О. Луцьк : ФОП Мажула Ю.М., 2023. 367 с.
7. Закон України «Про оздоровлення та відпочинок дітей». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-17#Text>
8. Закон України «Про позашкільну освіту». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>
9. Збірка матеріалів для організації роботи пришкільного табору. <https://znayshov.com/News/Details/zbirka-materialiv-dlia-orhanizatsii-roboty-pri-shkilnoho-taboru-vilnyi-dostup>
10. Ігри в таборі, на вулиці, в приміщенні (коли йде дощ). <https://vseosvita.ua/library/metodicnij-posibnik-igri-v-tabori-na-vulici-v-primisenni-koli-jde-dos-361637.html>
11. Калініченко А. Механізми організації дитячого оздоровлення та відпочинку: зарубіжний досвід. Публічне управління: теорія та практика. 2014. Вип. 3. С. 92–100.
12. Колективні ігри літні для дітей на свіжому повітрі (у дитячому літньому таборі відпочинку). <https://vseosvita.ua/library/kolektivni-igri-litni-dla-ditej-na-svizomu-povitri-u-ditacomu-litnomu-tabori-vidpocinku-19600.html>
13. Концепція Державної соціальної програми оздоровлення та відпочинку дітей на період до 2025 року. URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/524-2021-%D1%80#n>

14. Лаппо В.В. Методика виховної роботи в літніх дитячих оздоровчих таборах: практичний посібник. 2-ге вид., перероб. та доп. Івано-Франківськ: НАІР, 2023. с. 290

15. Методичні рекомендації щодо організації літнього відпочинку дітей у 2023 році (лист МОН №4/1797-23 від 31.05.2023). <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/pozashkilna/2023/06/07/Lyst.MON.vid.31.05.2023-4.1797-23.pdf> .

16. Педагогічні основи організації виховної роботи в сучасному дитячому оздоровчому закладі (навчально-методичний посібник з питань оздоровлення та відпочинку дітей). Випуск 3 / Упорядники С.П. Бахомент, Н.В. Борбич, А.В. Тарасюк. Луцьк, 2013. 289 с.

17. Порядок надання домедичної допомоги дітям при раптовій зупинці кровообігу (наказ Міністерства охорони здоров'я України № 441 від 09.03.2022). <https://moz.gov.ua/uk>

18. Практика в таборах відпочинку : навч.-метод. посібник / уклад. : А.В. Гакман, Я.Б. Зорій. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 84 с.

19. Практикум з організації дозвілля дітей в умовах літнього відпочинку. Ч. 1 / уклад. С. П. Бахомент, Н. В. Борбич, О. В. Мельничук. Луцьк : ФОП Мажула Ю.М., 2023. 60 с.

20. Практикум з організації дозвілля дітей в умовах літнього відпочинку. Ч. 2 / уклад. С. П. Бахомент, Н. В. Борбич, О. В. Мельничук. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2023. 136 с.

21. Про методичні рекомендації щодо організації літнього відпочинку та активного дозвілля дітей у громадах у 2024 році. Лист МОН № 1/10318-24 від 11.06.24 року. https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/92800/

22. Розпорядження КМУ від 07 квітня 2023 р. № 301-р. Про схвалення Концепції безпеки закладів освіти. <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-kontseptsii-bezpeky-zakladiv-osvity-i070423-301>

23. Сценарії для літнього табору 2024: сучасні, смішні та веселі. <https://hnatob.com/sczenariyi-dlya-litnogo-taboru-2024-suchasni-smishni-ta-veseli/>

24. Технологія організації відпочинку і оздоровлення дітей в сучасному дитячому оздоровчому закладі : 4-е вид., доп. та перероб. / Упорядники С.П. Бахомент, Н.В. Борбич, А.П. Хомярчук. Луцьк, 2019. 300 с

25. Щоденник студента-практиканта з літньої педагогічної практики : 4-е вид., стер. / Уклад. С. П. Бахомент, Н. В. Борбич. Луцьк, 2019. 48 с.

Практикум з організації дозвілля дітей в умовах літнього відпочинку Частина 1

Методична розробка

Видання 2-ге, виправлене

Підписано до друку 12.04.2023. Форма 60*84/16

Ум. друк. арк. 6,25. Зам. 70.

Тираж 300

Папір офсетний. Гарнітура

Times. Друк цифровий.

Видавець і виготовлювач ФОП Мажула Ю.М.

43021, м. Луцьк, вул. Винниченка, 47/35.

Тел. моб. 0966166277,

e-mail: y.mazhula@gmail.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції
Серія ДК № 7662 від 07 вересня 2022 року

Практикум з організації дозвілля дітей в умовах літнього відпочинку адресований здобувачам вищої та фахової передвищої освіти, які проходять педагогічну практику в закладах, які займаються організацією дозвілля та відпочинку дітей і молоді на посадах організаторів дозвілля, вихователів, керівників гуртів, музичних керівників та інструкторів з фізкультури та спорту.

Практикум розкриває зміст, завдання та особливості організації літнього оздоровлення дітей і молоді в умовах закладів різних типів, а також містить теоретико-методичні рекомендації та матеріали для студентів, педагогів, вихователів, які працюють в умовах літнього оздоровлення, щодо організації змістовного дозвілля дітей з врахуванням психолого-педагогічних аспектів такої діяльності. Практикум містить перелік обов'язків студента-практиканта, завдання і зміст педагогічної практики в закладах освіти різних типів у період організації літнього дозвілля та відпочинку, пам'ятка щодо ведення психолого-педагогічних спостережень, звітна документація студента-практиканта з літньої практики, орієнтовна схема звіту практиканта про роботу в умовах організації літнього дозвілля та відпочинку, орієнтовна схема характеристики роботи практиканта. Подаються бланки записів необхідної документації – допоміжних даних бази практики, плану-сітки роботи дитячого колективу, щоденні плани роботи, звіту про підсумки практики.

**Практикум з організації дозвілля дітей в умовах літнього відпочинку.
Частина 1, 2-е вид. виправлене / уклад.: С. П. Бахомент, Н. В. Борбич,
О. В. Мельничук. Луцьк : ФОП Мажула Ю.М., 2025. 56 с.**

УДК 379.81
П 69